

Obec Krásna Lúka

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krásna Lúka na roky 2015 – 2022

Krásna Lúka, 2015

Obsah:

1 Úvodná časť	3
2 Analytická časť	5
2.1 Analýza vnútorného prostredia	5
2.2 Analýza vonkajšieho prostredia	14
2.3 Vzťah obce a prioritných osí rozvoja územia	17
2.4 STEEP analýza	21
2.5 SWOT analýza	22
3 Strategická časť	27
4 Finančná časť	35
5 Záver	37

1 Úvodná časť

Poslanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Krásna Lúka je hlavným strategickým dokumentom pri určovaní smerovania ďalšieho rozvoja územia obce Krásna Lúka, ktorým sa riadia zástupcovia obce pri výkone svojej činnosti a rozhodovaní a odzrkadľuje potreby obyvateľov. Je jedným z hlavných nástrojov, prostredníctvom ktorého obec zabezpečuje regionálny rozvoj.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii regionálneho rozvoja a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza. Je vypracovaný podľa *Metodiky na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*, verzia 2.0, február 2015 a je v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie obce. Základný legislatívny rámec pre vypracovanie PHSR obce Krásna Lúka tvorí Zákon NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a Zákon NR SR č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení.

Potreba vypracovať nový PHSR obce Krásna Lúka je podmienená zmenenými podmienkami v spoločnosti a živote obce, ďalej zo zmenených legislatívnych podmienok v SR (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja) a vyplýva z prípravy na nové programové obdobie 2014-2020 pre čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie. Pri jeho vypracovaní boli zohľadnené aj nasledovné dokumenty: Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020, Národná stratégia regionálneho rozvoja - priority Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia (ďalej len RIUS). PHSR spolu s územným plánom, je základným kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. PHSR koncepcne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré obec nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území. Pri jeho vypracovaní sa uplatnil princíp partnerstva. Partnerstvo je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie cieľov podpory regionálneho rozvoja.

Sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické a právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni. Súčasťou materiálu sú aj prílohy (grafy, mapy, tabuľky), ktoré k základnému textu majú vysvetľujúci a doplňujúci charakter.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Krásna Lúka je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krásna Lúka 2007-2013,
- Územný plán obce Krásna Lúka,
- Mapové podklady,
- Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie,
- Programový rozpočet obce Krásna Lúka na roky 2015-2016,
- Program odpadového hospodárstva obce Krásna Lúka v rokoch 2015-2016,

Základné východiskové dokumenty na regionálnej úrovni

- Stratégia rozvoja Združenia obcí Horná Torysa a MAS Horná Torysa,
- Programu odpadového hospodárstva obce,

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

- Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008-2015,
- Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja,
- Regionálna inovačná stratégia Prešovského samosprávneho kraja

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Na národnej a európskej úrovni boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: „Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“.

PHSR obce Krásna Lúka tiež vychádza aj zo stratégie Európa 2020, ktorej cieľmi sú:

- inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácií,
- udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje,
- inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.
- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;

- podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Vzhľadom na absenciu vlastných investičných zdrojov, PHSR obce Krásna Lúka je predovšetkým previazaný so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020 (pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválenou uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014) a Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001).

2 Analytická časť

2.1 Analýza vnútorného prostredia

Obec Krásna Lúka leží v doline Kučmanského potoka, na ceste z Torysy do Plavnice, pod východnými výbežkami Levočských vrchov, v nadmorskej výške 545 m. Je to flyšové pohorie pozostávajúce z masívneho chrbta s najvyššími vrcholmi dosahujúcimi vyše 1 200 m. Z neho vybiehajú na všetky strany rássochy oddelené hlbokými dolinami. Budujú ich mocné vrstvy pieskovcov, tenšie vrstvy bridlíc, zlepence a brekcie.

Zdroj: www.google.sk

Obec je súčasťou Prešovského kraja v okrese Sabinov. Je osadená v krásnej prírodnej scenérii jednak údolím Torysy s množstvom vzácnych a liečivých rastlín, jednak lesným porastom.

Krásna Lúka (v 1. písomnej zmienke z roku 1329 v nem. podobe Sonwyz) patrila v 14. storočí spolu s ďalšími dedinami v okolí do majetku príslušníkov významného šľachtického rodu Berzevici. Práve vďaka nim bol tento región dosídlený nemeckým obyvateľstvom zo Spiša, s cieľom zvýšiť rozsah obrábanej pôdy a zefektívniť hospodársku produkciu. Ich príchod priniesol aj vyššiu životnú úroveň, vzdelanie, kultúrne povedomie, pokrokové myslenie a v neposlednom rade aj nové právne zvyky a isté privilégiá, ktoré značne prispeli k skvalitneniu života tunajšieho obyvateľstva a vzrastu významu samotnej obce.

Isté je, že obec existovala už roku 1295, keď tu postavili kostol sv. Martina, biskupa. V rokoch 1330-31 sa uvádza v zozname Fraternity hornotoryských farárov Henrich de Schenwys. Príchodom sasko-spišských Nemcov, šľachticov Rikolfa a Polana sa obec koncom 13. storočia dostala do ich vlastníctva. Obyvateľstvo bolo slovenské a zaoberalo sa zväčša poľnohospodárstvom, chovom dobytká a prácou v lesoch. V druhej polovici 16. storočia, ako uvádza desiatkový súpis z roku 1570, väčšina osobných mien bola nemecká.

Roku 1600 tu bolo 24 obývaných domov. V druhej polovici 16. storočia sa obec nevyhla lutherovej reformácii. Obyvateľstvo, ktoré bolo v tom čase prevažne nemecké, ochotne prijímalo nové náboženstvo, prichádzajúce zo starej vlasti. Fara i kostol sa dostali do rúk protestantov. Iba v rokoch 1672-74 boli vlastníctvom katolíkov. Zemepán Koloszváry, podobne ako v Šarišských Dravciach, vymohol kostol katolíkom v roku 1750.

Prvým farárom sa stal Matthaeus Jerus, rodák z Prešova. Roku 1718, počas účinkovania protestantského farára Jána Benkovicza, postavili drevenú faru. Z Krásnej Lúky bol vtedy krátko pastoračne spravovaný aj Ľubotín. Roku 1823 sa Krásna Lúka stala filiálkou Šarišských Draviec.

V 17. storočí nemecké obyvateľstvo v obci populačne upadalo. Roku 1773 sa tu hovorilo prevažne po slovensky. Krízové boli 20-30 roky 20. storočia kedy počet nemeckého obyvateľstva stále vzrastal. V roku 1787 mala obec 59 domov a 397 obyvateľov.

Základné údaje	
Kraj:	Prešovský kraj
Okres:	Sabinov
Región:	Horná Torysa
Poloha:	49°11'37"S 20°49'29"V
Nadmorská výška:	288 m n. m.
Rozloha:	11,03 km ² (1 103 ha)
Počet obyvateľov:	716 (31. 12. 2015)
Hustota obyvateľstva:	64,92 obyv./km ²
Nacionálne	
PSČ	082 73 (pošta Šarišské Dravce)
ŠÚJ	524671
EČV	SB
Tel. predvoľba	+421-51
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Krásna Lúka Krásna Lúka č. 138 082 73
Web:	www.krasna luka.sk
E-mail:	oukrasnaluka@centrum.sk
Telefón:	051/459 57 237

Charakteristika prírodných podmienok a analýza prírodných zdrojov

Súčasná krajinná štruktúra (%)

Poľnohosp. pôda spolu	85.06
orná pôda	35.77
chmelnice	0
vinice	0
záhrady	1.33
ovocné sady	0.02
trvalý trávny porast	47.92
Nepoľnohosp. pôda spolu	14.93
lesy	7.96
vodné plochy	1.19
zastavané plochy	3.12
ostatné plochy	2.63

Geomorfologické jednotky

Geomorfologická jednotka - Levočská vysočina

Podcelok - Levočská vysočina

Celok - Levočské vrchy

Oblasť - Podhôrno-magurská oblasť

Geomorfologická jednotka - Hromovec

Podcelok - Hromovec

Celok - Spišsko-šarišské medzihorie

Oblasť - Podhôrno-magurská oblasť

Geomorfologická jednotka - Šarišské podolie

Podcelok - Šarišské podolie

Celok - Spišsko-šarišské medzihorie

Oblasť - Podhôrno-magurská oblasť

Nadmorská výška stredu obce

555 m n. m.

Zdroje minerálnych vôd

Reg. číslo	Názov	Typ	Stav	Využitie
PV-107	Vajcovka	prameň	existuje	využívaný

Hydrogeologické rajóny

Označenie	Názov rajónu
QP 120	Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy
P 119	Paleogén Levočských vrchov
PQ 141	Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a SZ časti Spišsko-šarišského medzihoria a Pienin

Prehľad vodných tokov

Názov
Čeršľa
Goduša
Koligrund
Kučmanovský potok
bezmenný potok

Kvalita podzemných vôd**Trieda kvality podľa stupňa kontaminácie %**

1. trieda - 0,05 - 0,10	0
2. trieda - 0,11 - 0,50	67.81
3. trieda - 0,51 - 3,00	32.18
4. trieda - 3,01 - 10,00	0
5. trieda - 10,01 a viac	0

Demografické údaje**Vývoj počtu obyvateľov**

Rok	Počet obyvateľov
1869	512
1890	465
1910	461
1930	454
1948	581
1970	700
1991	697
1996	707
2000	704
2002	718

2004	743
2006	722
2008	712
2011	725
2012	716

Počet obyvateľov k 31.12.2015

Počet obyvateľov spolu

716

Hustota na km²

64.92

Ročný pohyb obyvateľstva - počet

Pôrodnosť

7

Úmrtnosť

5

Prírodný prírastok/úbytok

2

Prisťahovalí

0

Vysťahovalí

5

Migračný prírastok/úbytok

-5

Ekonomická štruktúra - počet

Ekonomicky aktívni

308

Pracujúci (okrem dôchodcov)

254

Nezamestnaní

45

Sundbärgove typy vekovej štruktúry

Predproduktívny vek

138

19.03%

Produktívny vek

500

68.96%

Poproduktívny vek

87

12%

Typ populácie podľa vekovej štruktúry

Pôda**Pôdne typy na území obce**

Pôdny typ	Pôdna jednotka
kambizeme	kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín
kambizeme	kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje; zo zvetralín rôznych hornín

Bonitované pôdno-ekologické jednotky

Triedy	%
1.trieda - kategória BPEJ 1-4 (osobitne chránené pôdy)	0
2.trieda - kategória BPEJ 5-7	5.4
3.trieda - kategória BPEJ 8-9	88.58
ostatné (zast. územia, lesy, vodné pl.)	6.01

Ekologická stabilita územia

Klasifikácia ekologickej stability	%
1.trieda - priestor ekologicky stabilný	2.17
2.trieda - priestor ekologicky stredne stabilný	56.72
3.trieda - priestor ekologicky nestabilný	41.09

Zdravotný stav lesov

Klasifikácia	%
1.trieda - zdravé porasty	33.79
2.trieda - porasty s prvými príznakmi poškodenia	37.88
3.trieda - porasty mierne poškodené	23.97
4.trieda - porasty stredne poškodené	2.29
5.trieda - porasty silne až veľmi silne poškodené	2.03

Chránené oblasti pre ochranu biotopov alebo živočíšnych a rastlinných druhov (NATURA 2000)

V obci sa nenachádza územie európskeho významu

Chránené vtáčie územie

Levočské vrchy

Kultúrne pamiatky

V obci Krásna Lúka sú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) zapísané nasledujúce nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:

- KOSTOL – rímskokatolícky sv. Martina – č. ÚZPF: 307/1
- ĽUDOVÝ DOM – zrubový, murovaný – č. ÚZPF: 3159/1
- ĽUDOVÝ DOM – zrubový – č. ÚZPF: 3160/1

Foto: kostol sv. Martina

Archeologické lokality

V obci sú evidované archeologické lokality – historické jadro obce- územie s predpokladanými archeologickými nálezmi (1. písomná zmienka o obci k roku 1329).

Technické prvky**Vodovod**

Vodovod v sídle	áno
Napojených - počet	488
Zásobovanosť - %	67.3

Kanalizácia

Kanalizácia v sídle	áno
Počet napojených	700

ČOV

Napojenie sídla na ČOV	áno
Napojených - počet	700
Napojenosť na ČOV - %	96.5

Školstvo a vzdelávanie

V obci je ZŠ s MŠ, ktorú navštevujú deti v predškolskom veku a žiaci na prvom stupni. Pri ZŠ sú zriadené detské kluby zamerané na zdravý vývoj detí.

Šk. rok/ Počet detí	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
MŠ	21	20	22	28
ZŠ	13	30	27	33

Foto: budova ZŠ s MŠ

Sociálna starostlivosť

V obci Krásna Lúka neexistuje zariadenie na poskytovanie sociálnych služieb pobytovou formou. Služby súvisiace so sociálnou starostlivosťou obyvatelia obce majú možnosť využiť prevažne v meste Lipany v dome sociálnych služieb v Dome pokojnej staroby a v dennom stacionári Betánia.

Zdravotníctvo

V obci nie je žiadne zdravotné stredisko, obyvatelia Krásnej Lúky dochádzajú za základným zdravotným ošetrením do vedľajšej obce Šarišské Dravce a do Torysy.

Kultúra a šport

Kultúra v obci je zastúpená tradične kostolom a viacúčelovou sálou, ktorá sa nachádza v objekte obecného úradu. Súčasný priestor by sme chceli vylepšiť v nasledujúcom návrhovom období. V obci funguje spevácka folklórna skupina Šenvižan. Medzi významné kultúrno-spoločenské podujatia v obci patria Deň úcty k starším, Deň matiek, Deň detí, Šenvizske kultúrne leto a tradičný Katarínsky ples.

V obci je v súčasnosti futbalové ihrisko a detské betónové ihrisko s potrebou rekonštrukcie.

Aktivity občanov obce

V obci aktívne pôsobí Dobrovoľný hasičský zbor, Futbalový klub Javorina, Slovenský zväz včelárov a Občianske združenie Šenviž.

Zhrnutie analýzy vnútorného prostredia

Na základe nami vykonaných analýz z dostupných informácií a tiež na základe spolupráce so samosprávou obce môžeme povedať, že obec Krásna Lúka má vysoký vnútorný potenciál rozvoja svojho územia. Obec má výhodnú geografickú polohu a ponúka prípadným návštevníkom krásnu prírodu, historické pamiatky a možnosti rekreácie v tichom a zdravom prostredí. Samozrejme, možnosti rekreácie je potrebné rozširovať a tým zvyšovať atraktivitu obce. Obec je napojená na takmer všetky dostupné inžinierske siete a ponúka základné možnosti v oblasti služieb.

Pri konkrétnych aktivitách, vyplývajúcich zo strategického dokumentu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Krásna Lúka na roky 2015 – 2022“ je nevyhnutné rešpektovať územia sústavy NATURA 2000 a prvky sústavy (aj miestneho) ekologickej stability ÚSES, nachádzajúce sa v katastrálnom území obce Krásna Lúka. Potrebné je postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

2.2 Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. Významne je tiež ovplyvnené aktivitou národných inštitúcií a regionálnej samosprávy. V tejto časti zhodnotíme vonkajšie prostredie obce Krásna Lúka. Ako vonkajšie prostredie obce hodnotíme najmä socioekonomickú štruktúru Prešovského samosprávneho kraja a socioekonomickú štruktúru okresu Sabinov. V analytickej časti vnútorného prostredia sme sa zamerali aj na prírodné prostredie, v analýze vonkajšieho prostredia sa zameriame skôr na socioekonomickú štruktúru obyvateľstva a hospodárstva. Všetky uvedené skutočnosti sa budeme snažiť konfrontovať s informáciami zhrnutými v analýze vnútorného prostredia obce.

Základná charakteristika

Obec Krásna Lúka je jednou zo 43 obcí okresu Sabinov, ktorý leží v centrálnej časti Prešovského samosprávneho kraja. S počtom obyvateľov obce 716 patrí medzi menšie obce. Rozloha okresu je 484 km² a k 31.12.2014 v ňom žilo 58 969 obyvateľov. Priemerná hustota zaľudnenia je 122 obyvateľov na km² a správnym sídlom okresu je mesto Sabinov. Z hľadiska rozlohy aj počtu obyvateľov môžeme povedať, že obec Krásna Lúka patrí medzi menšie obce okresu. Za vonkajšie socioekonomické prostredie obce budeme považovať vonkajšie prostredie okresu Sabinov. Pri analýze budeme postupovať podľa metodiky použitej pri analýze vnútorného prostredia obce a budeme hodnotiť obdobie rokov 2001 až 2014.

Obyvateľstvo

Pri porovnávaní takých rozdielných celkov akými sú obec a okres je najdôležitejšie zamerať sa na analýzu vývoja jednotlivých ukazovateľov. Z hľadiska počtu obyvateľov je zrejmé, že počet obyvateľov okresu Sabinov rastie počas celého sledovaného obdobia rokov 2001 až 2014. Za nárast počtu obyvateľov okresu je zodpovedný prevažne prirodzený prírastok obyvateľstva,

ktorý je silnejší ako migračné saldo, ktoré je bohužiaľ počas celého sledovaného obdobia negatívne.

Trh práce

Dôležitým ukazovateľom trhu práce je miera evidovanej nezamestnanosti. Jej „zdravá“ hodnota sa pohybuje na úrovni okolo 4 až 6 %. Takáto hodnota zodpovedá normálnym pohybom pracovnej sily na trhu práce. Nezamestnanosť klesala od roku 2001 na celom Slovensku. V roku 2009 zaznamenávame jej nárast ako dôsledok hospodárskej krízy. Údaje za rok 2010 naznačujú oživenie trhu práce, no iba na jeden rok. V rokoch 2011 a 2012 už môžeme sledovať opätovný prepád. V roku 2013 je zaznamenávaný mierny pokles nezamestnanosti predovšetkým v krajoch Slovenska s najvyššou mierou nezamestnanosti. Z krajov majú najvyššiu priemernú mieru nezamestnanosti Banskobystrický, Košický a Prešovský.

Veľmi dôležitým faktorom analýzy trhu práce je aj zamestnanosť. Bohužiaľ pre nedostatok informácií a relevantných zdrojov informácií, uvidíme iba stručnú analýzu za kraje Slovenska. Údaje za zamestnanosť sa nám podarilo získať iba za kraje. Pri zamestnanosti tak ako aj pri iných ukazovateľoch je dôležitá analýza časového priebehu. Vývoj rastu zamestnanosti hodnotíme za obdobie rokov 2001 až 2013 na základe indexu zamestnanosti, ktorý udáva nárast alebo pokles oproti minulému roku. Jediným krajom, ktorého priemerný rast indexu nedosiahol ani 100 %, teda zaznamenal pokles, bol Banskobystrický kraj. Najpomalšie rástla zamestnanosť v Trenčianskom, Prešovskom a Košickom kraji. Priemer indexu zamestnanosti týchto krajov za uvedené obdobie nepresiahol hodnotu 100,35 čo znamená že zamestnanosť rástla veľmi pomaly. Situácia v zamestnanosti v okrese Sabinov bola a je pravdepodobne veľmi podobná ako situácia v Prešovskom samosprávnom kraji. Rast zamestnanosti tu teda pokračuje iba veľmi pomaly. Tiež rast zamestnanosti v obciach okresu je veľmi pomalý.

Priemerná nominálna mesačná mzda

Najnižšia priemerná mesačná nominálna mzda je dlhodobo v Prešovskom kraji. Ako v jedinom kraji dosahuje hodnotu vyššiu ako 600 EUR iba v posledných rokoch. Hodnota priemernej nominálnej mesačnej mzdy v prešovskom kraji za rok 2013 bola iba 636 EUR. Oproti Bratislavskému kraju je takmer o polovicu nižšia a v roku 2013 dosahuje iba 77 % celoslovenského priemeru. Vývoj rastu miezd dobre ilustruje index rastu. Je to ukazovateľ, ktorý udáva nárast mzdy oproti minulému roku. Jeho priemer za obdobie rokov 2001 až 2013 je najvyšší v Trenčianskom kraji a najnižší v Košickom kraji. Prešovský kraj má druhú najnižšiu mieru rastu miezd.

Okres Sabinov a všetky jeho obce sa nachádzajú v území, ktoré dlhodobo štatisticky vykazuje jednu z najnižších hodnôt priemernej nominálnej mesačnej mzdy. Navyše rast mzdy je veľmi pomalý. Aj napriek týmto nepriaznivým skutočnostiam by bolo možné túto situáciu využiť a na základe nízkej priemernej mzdy prilákať do regiónu investorov. Príbeh slovenského hospodárskeho rastu z prvých rokov 21. storočia bol čiastočne založený aj na nízkych nákladoch na prácu, v čom vidíme príležitosť aj pre rozvoj zamestnanosti v obci. Pri analýze priamych zahraničných investícií ukážeme, že ani nízke mzdy nemusia prilákať investorov, rozhodne je potrebné sa o to pokúsiť.

Priame zahraničné investície

Priama zahraničná investícia predstavuje medzinárodnú investíciu, teda zámer subjektu jednej ekonomiky (priamy investor), získať trvalý podiel v podniku so sídlom v inej

ekonomike. Rozdelenie priamych zahraničných investícií (PZI) je na Slovensku krajne nerovnomerné. Počas deviatich rokov (2003 – 2011) bolo 64,87% všetkých PZI smerujúcich na Slovensko alokovaných do Bratislavského kraja a ďalších viac ako 18% na územie západného Slovenska. Iba 8,88% z celkového podielu PZI prišlo na východné Slovensko. Na úrovni krajov obstál najhoršie Prešovský, kde za deväť rokov bolo sústredených iba 1,07% PZI smerujúcich na Slovensko.

Tieto výrazné rozdiely sú spôsobené viacerými faktormi. Prešovský kraj, aj napriek najnižšej priemernej mzde, nedokázal prilákať žiadnu väčšiu zahraničnú investíciu. Dôležitú úlohu pri alokácii PZI zohrávajú aj vládne stimuly, ktoré dokážu presvedčiť investorov aby začali podnikat' aj v nevyhovujúcich podmienkach. Tieto stimuly však zjavne nie sú dostatočné a mohli by napomôcť rozvoju zamestnanosti v okresoch Prešovského samosprávneho kraja (PSK).

Hrubý domáci produkt

Regionálny hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa je podielom dvoch ukazovateľov – regionálneho hrubého domáceho produktu (v ktorom sa uplatňuje kritérium zostavovania podľa miesta pracoviska) a priemerného počtu obyvateľstva trvalo bývajúceho v danom regióne (statistics.sk).

Tvorba HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily (PKS) je výrazne diferencovaná. Ako pri iných ukazovateľoch aj tu je zreteľný prepád v roku 2009 ako dôsledok hospodárskej krízy. Analýzu vývoja HDP v PKS v jednotlivých krajoch Slovenska budeme hodnotiť za roky 2001 až 2010.

Najvyššie hodnoty HDP v PKS na obyvateľa dosahuje Bratislavský kraj (v roku 2010 dosahuje 241% priemeru Slovenska). Regionálne rozdiely sú veľmi výrazné, nakoľko iba dva kraje prevyšujú celoslovenský priemer – Bratislavský a Trnavský. Najhoršie postavenie má Prešovský kraj, kde hodnota HDP prevyšuje 10 000 eur iba dva krát počas sledovaného obdobia. V roku 2010 dosahuje hodnota HDP v Prešovskom kraji 56,5% priemeru Slovenského HDP. Prešovský kraj v roku 2010 dosiahol 147% hodnoty roku 2001 a je tretí najpomalší v raste HDP.

Zhrnutie analýzy vonkajšieho prostredia

Pri analýze vonkajšieho prostredia sme sa opierali o územie Prešovského samosprávneho kraja a okresu Sabinov. Na základe nami vykonaných analýz môžeme povedať, že vonkajšie prostredie obce Krásna Lúka sa v súčasnosti borí s mnohými socioekonomickými problémami.

Obec Krásna Lúka je súčasťou širšieho územia okresu Sabinov v PSK. Bohužiaľ toto územie je charakteristické najnižším priemerným HDP na obyvateľa, pričom v sledovanom období dosiahol najnižší rast. Tiež v podiely priamych zahraničných investícií za sledované obdobie 9 rokov prišlo do územia PSK iba o málo viac ako jedno percento PZI smerujúcich na územie Slovenska. Hoci rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy je aj v PSK porovnateľný s ostatnými regiónmi, v reálnych číslach je najnižšia. Kraj tak ako aj okres majú značné problémy na trhu práce o čom svedčí vysoká miera evidovanej nezamestnanosti a vysoký počet uchádzačov o zamestnanie. Jedným z mála ukazovateľov v ktorých dosahuje PSK pozitívne hodnoty je prírastok obyvateľov, ktorý je však spôsobený prirodzeným prírastkom a nie migráciou. Okres Sabinov sa vyznačuje vysokým prirodzeným prírastkom ale negatívnym priebehom migračného salda.

Foto: budova obecného úradu

2.3 Vzťah obce a prioritných osí rozvoja územia

Koncepcia územného rozvoja Slovenska (2001) vyhodnotila jednotlivé obce ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou), resp. predpokladov vytvorenia kvartérnej obslužnosti. Na základe vyhodnotenia jednotlivých skupín zariadení občianskej vybavenosti bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí, ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastnú obec, tak pre jej zázemie.

Obec Krásna Lúka je administratívne a funkčne naviazaná na regionálne centrum, t.j. krajské mesto Prešov a blízke mesto ako je Stará Ľubovňa resp. Lipany a Sabinov. Na základe zastúpenia vybraných druhov zariadení sociálnej infraštruktúry je mesto Prešov v zmysle KURS zaradené do miest prvej skupiny a prvej podskupiny – sú to mestá, ktoré majú nadregionálny až celoštátny význam. Mesto Stará Ľubovňa patrí tiež do prvej skupiny, ale do druhej podskupiny. Možno ho charakterizovať ako centrum celoštátneho významu. V druhej skupine, t.j. v ktorej sú mestá nadregionálneho až celoštátneho významu sa nachádza blízke mesto Stará Ľubovňa, ale tiež Kežmarok, Humenné, Bardejov, či Vranou nad Topľou.

Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia

požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS)

KURS stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

KURS odporúča sa na riešenom území obce prednostne podporovať územný rozvoj v smere týchto osí 1. stupňa:

Obec Krásna Lúka leží v priestore žilinsko – podtatranskej rozvojovej osi: Žilina — Martin – Poprad – Prešov. Polohový potenciál riešeného územia je veľmi vysoký a riešené územie leží tiež v susedstve košicko – prešovskej rozvojovej osi: Prešov – Košice – Čaňa – hranice MR s potenciálom jej predĺženia na sever – smerom k Poľsku cez Starú Ľubovňu.

Obec je súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa:

- kežmarsko – ľubovnianska rozvojová os: Poprad – Kežmarok – Stará Ľubovňa – Spišská Stará Ves

a v širšom kontexte majú na ňu vplyv aj ďalšie rozvojové osi 3-tieho stupňa:

- sabinovská rozvojová os: Prešov – Sabinov – Lipany – Plaveč,
- ľubovniansko – bardejovská rozvojová os: Stará Ľubovňa – Bardejov.

Ďalší vývoj sídelnej štruktúry záujmového územia je potrebné vnímať v nových súvislostiach. Tieto nespočívajú len v zmenených politických a hospodárskych podmienkach Slovenska, ale predovšetkým v súvislostiach a podmienkach tzv. postindustriálnej etapy vývoja spoločnosti. Podstatou tejto etapy vývoja spoločnosti je jej transformácia zo spoločnosti “industriálnej” na spoločnosť “informačnú”, pre ktorú je determinantom rozvoja transformácia z produkcie hmotných statkov na produkciu duchovných hodnôt. Súčasne s tým sa očakáva v súlade s charakterom postindustriálneho vývoja ďalší rozvoj primárneho a sekundárneho sektora, ktorého ďalší rozvoj tkvie v ekologizácii výroby, spôsobe spracovania a využívania ich produktov.

Pri ďalšom rozvoji obce i jej okolitého priestoru sa žiada akceptovať charakteristické znaky vývoja vidieckeho osídlenia, kultúrnej krajiny a cezhraničnosti územia, v ktorom sa obec nachádza, a to pri rozvoji sídiel a pri lokalizovaní výrobných a technických diel v krajine, stavieb a areálov, trás dopravy a technickej infraštruktúry a hospodárskej činnosti. To znamená: - pri novej výstavbe akceptovať a nadväzovať na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity, špecifičnosti a pod. pôvodného osídlenia,

- rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty až areály v širšom zábere než požaduje ochrana pamiatok, tzn. podchytením aj ďalších hodnôt prostredia s cieľom zabezpečiť pre nepotrebnú ochranu,
- rešpektovať potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie, a to v polohe hmotnej aj nehmotnej a vytvárať pre nevhodné prostredie.

Obec ako člen mikroregiónu, združenia obcí a euroregiónov

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. V praxi najčastejším predmetom činnosti združenia obcí sú oblasti: sociálne veci, starostlivosť o životné prostredie, miestna doprava, školstvo, kultúra a miestny cestovný ruch. Svojou činnosťou združenie obcí napomáha využiť svoj prirodzený potenciál na dosiahnutie hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja územia, spoločne vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí.

Obec Krásna Lúka aktívne spolupracuje aj s okolitými obcami z okresu Sabinov. Obec je členom Občianskeho združenia s názvom MAS HORNÁ TORYSA. Toto občianske združenie založené za účelom vytvorenia a implementácie integrovanej stratégie obnovy a rozvoja územia. Združenie vzniklo v roku 2008 a odvtedy rozvíja svoju činnosť.

Obec je dlhodobo aktívnym členom Regionálneho združenia miest a obcí Horná Torysa a tiež Združenia obcí Hornej Torysy. Toto združenie vzniklo v roku 2003 a má 25 členských obcí. Jej členskú základňu tvoria obce Bajarovce, Brezovica, Brezovička, Červenica pri Sabinove, Červená Voda, Dubovica, Ďačov, Hanigovce, Jakubova Voľa, Kamenica, Krásna Lúka, Krivany, Lipany, Lúčka, Milpoš, Nižný Slavkov, Olejníkov, Olšov, Poloma, Rožkovany, Šarišské Dravce, Tichý Potok, Krásna Lúka, Vysoká a Vyšný Slavkov. V súčasnosti zastupuje záujmy vyše 25 000 obyvateľov regiónu Hornej Torysy.

Hlavná činnosť smeruje do spoločných projektov, predovšetkým v oblastiach ako spolupráca pri riešení problémov nakladania s odpadmi, vytváranie podmienok trvalo udržateľného rozvoja členov a ochrana vôd a ovzdušia. Združeniu obcí Hornej Torysy bol schválený projekt v rámci Operačného programu Životné prostredie v roku 2011 s názvom „ZOHT – Zefektívnenie separovaného zberu komunálnych odpadov“ na podporu zavedenia separovaného zberu komunálnych odpadov. Okrem toho je obec členom aj OZ Mikroregión Horná Torysa.

Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

V prípade PHSR obce sa najčastejšie objavujú tieto kategórie príčin:

- ľudia (ľudské zdroje, capacity),
- metódy a postupy,
- nedostatok dát, informácií,
- systém organizovania a riadenia, vrátane združovania a rozvíjania spolupráce aktérov,

- dostupnosť externých finančných zdrojov,
- vonkajšie okolie a prostredie (legislatíva, politiky, jestvujúci stav a vývoj v rôznych oblastiach a i.).

Výstupy z analýzy príležitostí a ohrození obce sú zhrnuté v nasledujúcej SWOT analýze pre jednotlivé oblasti: sociálna, ekonomická, environmentálna.

Príležitosti v rozvoji obce Krásna Lúka sú:

- rozvoj osi Prešov – Sabinov – Lipany – Plaveč – Stará Ľubovňa,
- vytváranie nových pracovných miest v obci a jej okolí, hlavne rozvojom tradičných vidieckych hospodárskych činností ako aj rozvojom cestovného ruchu, príp. zriadením priemyselnej zóny pri obci,
- zlepšenie prostredia v obci, predovšetkým materiálno-technického zabezpečenia pre poskytovanie verejných služieb;
- zapojenie sa do projektových schém podporujúcich rozvoj regiónu a obce, vrátane možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, či iných verejných zdrojov,
- zavedenie a rozšírenie moderných informačných a komunikačných technológií v obci,
- zlepšovanie životných podmienok v krajine, teda aj v širšom okolí obce a priamo v obci,
- rozvoj spolupráce so susediacimi a partnerskými obcami, vrátane prihraničných poľských obcí,
- zvýšenie protipovodňovej ochrany obce,
- zvyšovanie celkovej atraktívnosti obce, predovšetkým však pre rodiny s deťmi a ďalší rozvoj IBV,
- podnietenie záujmu o obec a jej okolie zo strany obyvateľov a potenciálnych návštevníkov, vyššia miera identifikácie sa s obcou a celkové dlhodobé posilňovanie vzťahu obyvateľov obce k svojmu bydlisku a jej okoliu.

Ohrozenia v rozvoji obce sú:

- znižovanie atraktívnosti života v obci,
- slabý záujem o investičné príležitosti zo strany investorov a celkové zhoršovanie podnikateľského prostredia na úrovni štátu, či regiónu,
- pretrvávajúce zaostávanie východného Slovenska, vrátane nízkych investícií a pretrvávajúcej nepriaznivej situácie na trhu práce,
- nezáujem o obec zo strany súčasných a potenciálnych partnerov a investorov zo všetkých oblastí života obce a jej obyvateľov,
- postupné znehodnocovanie a zánik hodnôt dejinného, kultúrno-historického a prírodno-krajinného potenciálu obce,
- emigrácie obyvateľstva mimo obec, hlavne odlev mladých ľudí,
- znižovanie atraktívnosti života vo vidieckom priestore neriešením aktuálnych problémov rozvoja obce a regiónu,
- vo viacerých vonkajších ohrozeniach (zmena legislatívy, zmena financovania obcí), ktoré môžu obci spôsobiť neočakávané problémy.

2.4 STEEP analýza

STEPP analýza poskytuje obraz o sociálnom, technologickom, ekonomickom, ekologickom, politickom a hodnotovom prostredí, ktoré vplyvajú na rozvoj obce. Jednotlivé vonkajšie faktory

môžu pozitívne, ale i negatívne ovplyvniť rozvoj obce a vývoj situácie záujmovom území obce Krásna Lúka.

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, rastúci záujem o sociálne služby	Úroveň technológie a zavádzanie inovácií do výroby a služieb (technologická výhoda, resp. zaostávanie)	Nové trhy a nové príležitosti v oblasti priemyslu a služieb (napr. cestovný ruch)	Stav životného prostredia	Politika Vlády SR v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov občanov smerom k lokálnemu rozvoju
Zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí na populácii	Dostupnosť nových inovácií a technológií („open innovation“)	Spill-over efekty hospodárskeho rastu SR a susediacich regiónov	Podpora tvorby a ochrany životného prostredia (zvyšovanie environmentálnej angažovanosti občanov)	Pripravenosť štátnych inštitúcií na čerpanie fondov EŠIF + flexibilita čerpania fondov EÚ	Organizačná kultúra – nové modely pre spoluprácu
Nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému a trhu práce	Schopnosť regiónu tvoriť inovácie, resp. transferovať ich z iných regiónov	Dostupné externé finančné zdroje na podporu rozvoja ekonomiky a zamestnanosti	Klimatické zmeny	Legislativa: časté zmeny, kvalita, vymožitelnosť a pod.	Tímová spolupráca, združovanie a klastrovanie soc. ekonomických partnerov
Zmeny postojov a správania sa ľudí – napr. aktívny tretí sektor	Moderné IKT riešenia pre komunikáciu s obyvateľstvom a e-government	Daňová / fiškálna politika na EÚ a národnej úrovni	Nedostatočné a neefektívne opatrenia protipovodňovej ochrany	Zmeny vlád ako výsledok volieb	Osobné hodnoty, zmena postojov obyvateľstva ako napr. rastúca xenofóbia, rasizmus
Využívanie sociálnych technológií, sietí a inovácií	Podpora vedy, výskumu a inovácií na národnej aj európskej úrovni	Systémy na podporu podnikania, investícií a cestovného ruchu	Staré environmentálne záťaž	Komplikovaná legislativa a výkon v oblasti verejného obstarávania	Zmena postojov k správe vecí verejných: zapájanie sa do občianskych procesov
Zmeny správania klientov sociálnych zariadení, tlak na zvyšovanie kvality služieb			Zhoršovanie kvality spodných a povrchových vôd	Dlhodobé rozvojové problémy pri riešení otázok chudoby	Korupcia

2.5 SWOT analýza

Výstupy z analýzy príležitostí a ohrození obce Krásna Lúka sú zhrnuté v nasledujúcej SWOT analýze pre jednotlivé oblasti: sociálna, ekonomická, environmentálna.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • jestvujúce služby a pomoc obce pri životných situáciách (svadby a i.) a pri krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), • obec bohatá na prírodné a kultúrno-historické pamiatky, • vysoká angažovanosť obce o spoluprácu s ďalšími obcami a lokálnymi partnermi v riešení spoločných problémov • skúsenosti z tvorby a implementácie projektov financovaných z národných a európskych zdrojov v oblasti sociálneho rozvoja, • jestvujúce a fungujúce sociálne centrum / dom kultúry ako kultúrneho a spoločenského centra v obci • dostupná knižnica, • rímsko-katolícky kostol a sakrálne objekty vo voľnej krajine s pamiatkovou hodnotou • existencia a aktívna činnosť organizácií, združení a spolkov v obci, • fungujúca ZŠ a MŠ v obci s nárastom počtu žiakov/detí a súvisiaca existujúca technická infraštruktúra, • dostatok plôch pre pohybové aktivity detí a disponibilná plocha pre prípadné rozširovanie detských ihrísk a športovísk, 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká miera nezamestnanosti a vysoká pracovná migrácia hlavne mladých ľudí do zahraničia • slabšia vybavenosť obce zariadeniami pre šport a kultúru • nevyhovujúci technický stav interiéru MŠ, • nedostatok športovísk a nedostatok atraktívnych príležitostí pre aktivity rodín a mládeže, • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb a s tým súvisiace málo rozvinuté služby starostlivosti o rodinu, deti a osoby odkázané na starostlivosť, • starnutie obyvateľstva a znižovanie počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov obce, • nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, • nedostatok finančných zdrojov pre financovanie kultúrnych a spoločenských aktivít, • nedostatočná kapacita jestvujúcich obecných objektov na celooberné podujatia, • absencia múzea ľudovej kultúry, prípadne histórie, • potrebná modernizácia technického vybavenia materskej školy, • chýbajúce zdroje na obnovu a rekonštrukciu, dovybavenie a rozšírenie detských ihrísk a športovísk • potreba rekonštrukcie domu smútku a oplatenia cintorínov • chýbajúce parkoviská pri cintorínoch a obecnej úrade • nízka energetická účinnosť verejných budov vo vlastníctve obce, • nedostatok a nízka frekvencia autobusových spojov • absencia bezbariérových vstupov do verejných budov v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami ako aj v rámci cezhraničnej spolupráce, hlavne v oblasti vytvárania územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, • podpora projektov rozvoja bývania v obci, • vytváranie podmienok zo strany štátu pre zosúladienie zručností a potrieb trhu práce, • podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, • projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, vrátane rastu verejných výdavkov na sociálne veci a zdravotníctvo, 	<ul style="list-style-type: none"> • odchod mladých ľudí a pracovnej sily do miest a iných regiónov, • nárast počtu občanov vo vyššom veku, • nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce a na rozvoj sociálnej infraštruktúry, • prehlbovanie sociálnych a ekonomických problémov na národnej úrovni s dopadom na životnú úroveň obyvateľov obce, • zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva, • prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, • vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež, • vandalizmus a znehodnocovanie prírodných, kultúrno-historických pamiatok,

<ul style="list-style-type: none"> rozvoj a zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby programy podpory zamestnanosti na EÚ a národnej úrovni: využívanie dotačných nástrojov a finančných mechanizmov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a aktívnych opatrení trhu práce, využívanie nástrojov ďalšieho vzdelávania, celoživotného vzdelávania a poradenstva, orientácia na efektívne partnerstvá a spoluprácu aktérov regionálneho rozvoja, získanie nenávratnej finančnej podpory zo zdrojov EŠIF na rekonštrukciu, modernizáciu či rozšírenie kapacity verejných budov v obci, podpora na obnovenie a rozvíjanie tradičných remesiel. 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatočne motivujúca legislatíva pre rizikové skupiny v oblasti nezamestnanosti a vzrastajúci počet ľudí ohrozených chudobou, nedostatočné podmienky a podpora pre systematické zapájanie detí a mládeže do voľnočasových aktivít na národnej úrovni.
---	---

Hospodársky rozvoj, energetika, infraštruktúra, administratíva a bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> existujúce vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi aj na regionálnej a cezhraničnej úrovni a zapojenie obce do mikroregionálnych i regionálnych aktivít, rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce a vhodné pozemky v potenciálnych oblastiach rozvoja cestovného ruchu, či iných ekonomických činností usporiadanosť pozemkov v intraviláne a v dohľadnej dobe aj v časti extravilánu - začaté pozemkové úpravy etablované poľnohospodárske podnikanie s potenciálom ďalšieho rozvoja poľnohospodárskych činností, hlavne v oblasti ekologického horského poľnohospodárstva (hlavne chov hovädzieho dobytku na mäso a mlieko), existencia prírodného bohatstva, chránených území, rekreačných lokalít, kultúrnych pamiatok v obci a v okolí pre možný rozvoj služieb a podnikateľských aktivít, priaznivé prírodné podmienky pre rozvoj celoročného cestovného ruchu v obci i jej okolí, existencia malých a stredných podnikateľov v obci, existencia prevádzok maloobchodných predajní s potenciálom rozvoja služieb, dostupnosť internetu, existencia verejného rozhlasu, vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie a plynu, 	<ul style="list-style-type: none"> veľká vzdialenosť hospodárskych silných priemyselných miest a výrobných centier, nerozvinutý pracovný trh v obci a v celom Prešovskom kraji, nízky záujem miestnych mladých ľudí o podnikanie v perspektívnych oblastiach rozvoja obce, hospodárska základňa obce pomerne málo rozvinutá, absentuje pripravená infraštruktúra pre potenciálnych investorov, nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na nízku ponuku pracovných príležitostí, slabý marketing obce voči potenciálnym investorom i návštevníkom, nedostatočné využívanie prírodného potenciálu okolia na rozvoj cestovného ruchu, nízky záujem investorov o rozvoj podnikania a investície v obci, nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb poskytovaných pre obyvateľov a návštevníkov obce, zlý technický stav miestnych komunikácií a chodníkov, absencia cyklotrás vedúcich cez kataster obce a cyklistické cestičky nie sú vybudované ani v obci, vysoká energetická náročnosť obecných budov, finančná náročnosť dobudovania technickej infraštruktúry a nedostatok vlastných finančných prostriedkov na investície do a údržbu technickej infraštruktúry, nevyhovujúci technický stav požiarnej zbrojnice a súvisiaceho vybavenia dobrovoľníckeho

<ul style="list-style-type: none"> • vybudovaný vodovod a splašková kanalizácia, 	<p>hasičského zboru v obci,</p> <ul style="list-style-type: none"> • v obci nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, • nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou, • nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, • nedostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • využívanie faktora výhodnej geografickej polohy a zachovanie prírodných a kultúrno-historických podmienok ako potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu v oblasti turizmu, cykloturizmu a rekreácie, • zvyšujúci sa záujem o vidiecky cestovný ruch, cykloturistiku a o bioprodukty, • rozvoj spolupráce subjektov hospodárskeho života vrátane cezhraničnej spolupráce, • preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby a služieb vrátane vytváranie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, • vytváranie cezhraničných klastrov a spoločných produktov viacerých aktérov na širšom rozvojovom území, • rozvoj nepotravinárskeho poľnohospodárstva - diverzifikácia tradičných činností poľnohospodárskych subjektov, • využitie EŠIF, dotácií a fondov pre budovanie a modernizáciu verejnej infraštruktúry, realizáciu rozvojových projektov na podporu podnikania, poľnohospodárskych činností i cestovného ruchu, • výstavba rýchlostnej cestnej komunikácie z Prešova do Starej Ľubovne a následne do Poľska, • vytvorenie efektívneho marketingu obce i širšieho regiónu, • rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie v obci, • širšia, efektívnejšia a cielenejšia podpora MSP z národnej a európskej úrovne, • rozvoj e-governmentu, ktorý je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu verejnej správy, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných. 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyužívanie potenciálu v oblasti rozvoja cestovného ruchu, • zvýšená regionálna a národná konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre rozvoj obce (poľnohospodárstvo, lesníctvo, cestovný ruch, výroba s nižšou pridanou hodnotou), • pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia regionálnej a národnej technickej infraštruktúry, • nedostatok vlastného a miestneho investičného kapitálu do modernizácie infraštruktúry i na podporu podnikania, • pretrvávajúci nezáujem investorov o región, • nezáujem o turistické produkty obce i regiónu, sezónnosť cestovného ruchu z dôvodu absencie celoročných atraktivít, • nedostatočná podpora cestovného ruchu zo strany štátu a VÚC • nedostatočná a neefektívna podpora začínajúcich podnikateľov a malého a stredného podnikania (hlavne vo vidieckom prostredí) zo strany štátu a EÚ, • zhoršovanie dopravnej obsluhy obce a regiónu v osobnej i nákladnej doprave, • spomalenie hospodárskeho rastu na národnej i európskej úrovni, • zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu.

Enviromentálny rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> územie obce bez starých environmentálnych záťaží, kvalitné prírodné prostredie a chránené územia v katastrí obce a v okolí, existencia verejného vodovodu a kanalizácie s pokrytím územia 80 %, zabezpečený odvoz TKO a zavedený separovaný zber odpadu v obci a zvyšujúce sa množstvá vytriedených zložiek komunálneho odpadu, existencia aktivít čistenia verejného priestranstva v obci a jej katastrí. 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok zdrojov na modernizáciu a optimalizáciu zabezpečenia vlastných technických služieb v obci (nutnosť externých dodávok a služieb), nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu vrátane nízkeho povedomia občanov o likvidácii bio odpadov, nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy v horských oblastiach katastra obce, nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov z bodových zdrojov lokálnych kúrenísk.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti životného prostredia a rozvoj environmentálnej výchovy na školách, zlepšenie osvetových a informačných aktivít v oblasti nakladania s odpadmi, vytvoriť funkčný a efektívny systém odpadového hospodárstva, realizovanie projektov zameraných na zlepšenie stavu životného prostredia vo všetkých jeho zložkách v spolupráci s ďalšími aktérmi, zabezpečiť čistotu a atraktivitu verejnej zelene, rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, realizácia národných i cezhraničných projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie vybudovanie protipovodňovej ochrany. 	<ul style="list-style-type: none"> nebezpečenstvá vzniku nového environmentálneho znečistenia rôzneho druhu a formy (napr. nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy), čierne skládky ako finančné bremeno obce, nárast množstva tvorených a vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami s následnými škodlivými emisiami, znižovanie ekologickej stability a biodiverzity krajiny v dôsledku zintenzívnenia sa stresových faktorov (napr. znečisťovanie vplyvom rozvoja dopravy), pokračujúca intenzívna ťažba dreva, pretrvávajúci tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu z pohľadu ďalšej urbanizácie krajiny, radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny) a s tým spojené riziká a škody.

SWOT analýza obce preukázala nasledovné disparity i faktory jej rozvoja:

Hlavné disparity rozvoja obce:

- pomerne vysoká nezamestnanosť v porovnaní s inými regiónmi Slovenska, rast dlhodobozamestnaných, nekvalifikovaných a neprispôsobivých obyvateľov,
- odliv pracovných síl, hlavne absolventov škôl a mladých ľudí v dôsledku nedostatku vhodných pracovných miest,
- nevyužitý prírodný a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu,

- nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu,
- zlý technický stav niektorých verejných budov vyžadujúcich si rekonštrukciu,
- nízka ekonomická aktivita obyvateľov a slabá konkurencieschopnosť jestvujúcich podnikov v obci,
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére,
- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov podnikajúcich v katastri obce a ich nízky vplyv na zamestnanosť,
- slabá spolupráca aktérov regionálneho rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni,
- nedobudovaná environmentálna infraštruktúra,
- nedobudovaná technická infraštruktúra v obci (miestne cesty, chodníky, cyklistické chodníky),
- nedostatok kvalitných verejných priestorov pre kultúrne, spoločenské, či športové využitie obyvateľov (parky, ihriská),

Hlavné faktory rozvoja obce:

- zánietení občania majúci záujem o ďalší rozvoj obce, vrátane množstva vlastných iniciatív,
- existujúca základná technická infraštruktúra v obci,
- bohatý prírodný, kultúrno-historický potenciál na rozvoj cestovného ruchu,
- výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, hlavne z ohľadom na slovensko-poľskú obchodnú cezhraničnú výmenu,
- blízkosť obce k hlavným turistickým atrakciám umožňujúci prílev turistov za kvalitnými službami do obce,
- dobré príležitosti pre cezhraničnú spoluprácu s Poľskom v rôznych oblastiach,
- skúsenosti a možnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov pre rozvoj obcí a tiež pre rozvoj cezhraničnej spolupráce,
- posilňovanie kapacity a efektivity verejnej správy na úrovni obce i kraja,
- vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi - členstvo v občianskych združeniach / v mikroregióne / v MAS,
- vyriešené vlastnícke vzťahy komplexných rozvojových projektov obce a regiónu,
- podpora oblastnej organizácie cestovného ruchu,
- využitie regionálnych produktov, kultúrnych tradícií a tradičných receptov,
- budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia na miestnej a regionálnej úrovni.

3. Strategická časť

Základné východiská pre definovanie stratégie

K základným predpokladom realizácie stratégie rozvoja obce Krásna Lúka v rokoch 2015-2022 patria:

- záujem a angažovanosť občanov a aktérov pôsobiaci na území obce pre jej realizáciu;

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov),
- majetkové usporiadanie vlastníckych vzťahov, hlavne pri infraštruktúrnych projektoch rozvoja obce,
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu, t.j. dobré, zodpovedné hospodárenie obce.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne vyžívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva.

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie PHSR obce Krásna Lúka na roky 2015 – 2022 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych, sociálnych a environmentálnych podmienok v obci boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

- v hospodárskej oblasti: Trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch;
- v sociálnej oblasti: Kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce
- v environmentálnej oblasti: Zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Vízia obce Krásna Lúka v roku 2022

Obec Krásna Lúka je obcou vyvážené zabezpečujúcou podmienky pre harmonický život svojich obyvateľov.

- je príjemným vidieckym sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci je rozvinutá predškolská výchova a povinná školská dochádzka na prvom stupni zabezpečená základnou školou.
- vyvážené a ohľaduplne využíva svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania.
- vytvára priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, a služieb, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál a má vytvorené podmienky pre získavanie investorov.
- je obcou s kvalitnou verejnou infraštruktúrou dostupnou pre všetkých obyvateľov obce i jej návštevníkov.
- má vytvorené podmienky na rozvoj individuálnej bytovej výstavby a s ňou súvisiacej infraštruktúry, vrátane podmienok pre podporu rodín s deťmi.
- je obcou so zabezpečenými podmienkami v oblasti športovo-kultúrneho vyžitia

Celkovo je obec Krásna Lúka príjemným miestom pre život i pre návštevu a to peknu, čistou, zdravou a bezpečnou obcou so spokojnými obyvateľmi aj návštevníkmi.

Formulácia a návrh stratégie

Strategický cieľ Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako aj parciálne ciele vychádzajú z § 3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja: „odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 spomínaného zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia / obce – jej prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj pro-sociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja má obec Krásna Lúka nasledovný strategický cieľ na roky 2015 až 2022:

Strategický cieľ

Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, rozvoj jej ekonomickej výkonnosti, zvýšenie jej konkurencieschopnosti pri zabezpečení trvale udržateľného rozvoja, primárne v environmentálne oblasti.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu obyvateľstva v aktívnom prostredí s vybudovanou infraštruktúrou. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa výrazne nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj

rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva.

V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenie na nosné dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti (modernizácia miestnych komunikácií) sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti, hlavne služieb poskytovaných samosprávou občanom a podnikateľom. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia, k environmentálne priaznivému poľnohospodárstvu, k udržateľnému lesnému hospodárstvu, k zodpovednému manažmentu vôd.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v minulých rokoch. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja/okresu, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja.

Špecifická pozornosť v stratégii a celom dokumente PHSR je venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov cez schválené operačné programy ako doplnkového zdroja financovania rozvojových zámerov obce. Účelom PHSR v strategickej časti je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

- a) priamo v kompetencii samosprávy a obec ich zabezpečuje v zmysle príslušnej legislatívy,
- b) nie sú priamo v kompetencii samosprávy, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípu partnerstva) vytváraním synergických efektov.

Pre PHSR obce Krásna Lúka na roky 2015-2022 sú navrhované tri Prioritné oblasti rozvoja obce: oblasť sociálnej politiky, oblasť hospodárskej politiky, oblasť environmentálne politiky.

Prioritné oblasti rozvoja obce Krásna Lúka		
Prioritná oblasť – Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Ciele prioritných oblastí		
Cieľom v oblasti sociálnej sú kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce a vytváranie podmienok pre riešenie problémov súvisiacich so starnutím populácie.	Cieľom v oblasti ekonomickej je trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch.	Cieľom v oblasti environmentálnej je zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre ďalší rozvoj cestovného ruchu, či iných podnikateľských aktivít na území obce.

Sociálna oblasť - v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality. Obec Krásna Lúka považuje kvalitu ľudských zdrojov za podstatný faktor svojho

d'alsieho rozvoja, ktorého dynamika rozhodne o úspešnosti v naplnení stanovených cieľov vo všetkých prioritných oblastiach. Vízia predpokladá pozitívny vzťah občanov k obci, otvorenosť a poskytovanie bezpečia.

Ekonomická oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom udržanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce. Do tejto prioritnej oblasti rozvoja je zaradená aj oblasť verejnej správy, od efektívnosti ktorej táto prioritná oblasť v závisí predovšetkým so zreteľom na využívanie doplnkových zdrojov financovania. Obec sa v tejto oblasti zameria realistické a uskutočniteľné aktivity pre využitie potenciálu obce a regiónu hlavne vo väzbe na cestovný ruch a ochranu prírody. Vízia predpokladá využitie vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu.

Environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia. Špecifikom v tejto oblasti je využitie potenciálu trvale udržateľného turizmu. Vízia predpokladá zabezpečenie vyváženého rozvoja.

V týchto prioritných oblastiach bude obec vytvárať podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a udržanie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Prehľad plánovaných projektov a opatrení

Plánovaný názov investície	Popis investície	Predpokladaná suma investície (€)	Zdroj plánovaného financovania
Dobudovanie kanalizácie	Prepojenie kanála so Šariškými Dravcami	700 000	VVaK, vlastné zdroje
Zberný dvor	Vybudovanie zberného dvora	100 000	OP Kvalita životného prostredia, Enviromentálny fond, vlastné zdroje
Modernizácia verejného osvetlenia	Výmena starých lúč za LED svietidlá	100 000	OP Konkurencieschopnosť a Hospodársky rast
Rekonštrukcia cintorínov	Terénne úpravy a rekonštrukcia oplotenia	150 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, OP ľudské zdroje, vlastné zdroje
Parkoviská	Vybudovanie parkovísk pred cintorínmi	120 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, OP ľudské zdroje, vlastné zdroje
Rekonštrukcia budovy obecného úradu	Komplexná rekonštrukcia dispozičného usporiadania a interiéru	300 000	IROP, Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, OP ľudské zdroje, vlastné zdroje

Bytový dom 6 bytových jednotiek	Výstavba nájomných bytov pre začínajúce rodiny a nízkopríjmové skupiny obyvateľov	400 000	ŠFRB, vlastné zdroje
Úprava Kučmanovského potoka	Regulácia miestneho potoka	1 500 000	OP Kvalita životného prostredia, Enviromentálny fond, vlastné zdroje
Vybudovanie cyklotrás	Výstavba cyklotrás v rámci programu EUROVELO	150 000	IROP, zdroje Prešovského samosprávneho kraja, vlastné zdroje
Pozemky na IBV	Realizácia projektu JPÚ v časti Pod krížom a v Prvom hone za účelom vytvorenia stavebných pozemkov	100 000	IROP, Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, Súkromné zdroje, vlastné zdroje
Výstavba vodovodu, kanalizácie plynofikácia k novým pozemkom	Vodovod a kanalizácia k novovytvoreným pozemkom na IBV	300 000	OP Kvalita životného prostredia, Enviromentálny fond, vlastné zdroje
Cesta na Šuhajsku	Výstavba prístupovej cesty poza záhrady až k domu smútku	150 000	IROP, Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Kamerový systém v obci	Výstavba kamerového systému v jednotlivých častiach obce	120 000	Ministerstvo vnútra SR, vlastné zdroje
II. etapa rekonštrukcie chodníkov	Dobudovanie chodníkov na Bretovizi a k novému cintorínu	110 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Detské ihrisko	Výstavba detského ihriska na mieste súčasného „Betónového ihriska“	115 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Tržnica	Rekonštrukcia objektu „Garáže“ na miestnu tržnicu	85 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obnova miestnych komunikácií	200 000	Zdroje Prešovského samosprávneho kraja, vlastné zdroje
Požiarňa zbrojnica	Výstavba požiarnej zbrojnice	100 000	Ministerstvo vnútra SR, vlastné zdroje

Oddychová zóna	Výstavba vonkajšieho fitnes ihriska pre mládež, mladé rodiny a seniorov, park	120 000	Dotácia z rezervy predsedu vlády SR, vlastné zdroje
Stacionár pre seniorov	Odkúpenie budovy „Starej školy“ a jej následné zhodnotenie pre projekt denného stacionára pre seniorov a pre potreby cirkevného spoločenstva	350 000	IROP, Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, OP Ľudské zdroje, vlastné zdroje
Výsadba zelene a parkov	Skrášlenie verejných priestorov	10 000	IROP, Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Protizáplavový projekt	Úprava rigolov v extraviláne obce ponad obytnú časť Skosy, Šuhajska až k novému cintorínu a na Klinoch	50 000	OP Kvalita životného prostredia, Enviromentálny fond, vlastné zdroje
Futbalové ihrisko a tribúna	Majetkovoprávne vysporiadanie ihriska, rekonštrukcia tribúny a príslušných stavieb	200 000	Program rozvoja vidieka SR 2014-2020, vlastné zdroje
Kultúrno-športové podujatia	Organizácia kultúrnych a športových podujatí	20 000	Združenie Horná Torysa

Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHSR obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2015 - 2022. Opatrenia a plánované projekty

Realizačná časť

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Zabezpečenie realizácie a naplnenia PHSR obce bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v

kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo (OZ). Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PHSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PHSR schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PHSR je starosta obce, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PHSR a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PHSR, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PHSR a jeho realizácie vyplývajú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje webová stránka obce (www.krasnaluka.sk) so sprievodnými komunikačnými kanálmi: informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Proces monitorovania PHSR sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OZ. Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PHSR) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PHSR musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PHSR bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu

stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PHSR sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PHSR.

PHSR obce Krásna Lúka je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Krásna Lúka a legislatívne zmeny. PHSR obce Krásna Lúka bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôbovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PHSR obce Krásna Lúka bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PHSR obce odporučí zmeny v PHSR,
2. Obecné zastupiteľstvo schváli PHSR obce Krásna Lúka na ďalšie obdobie so zapracovanými zmenami

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja obce je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít a projektov uvedených v PSHR obce Krásna Lúka budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina plánovaných projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

4. Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Krásna Lúka,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov).

Finančný rámec špecifikuje pre každú prioritu a na každý projekt. Ide o finančný prídelený plánovaný ako odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov ako aj o celkovú výšku verejných
- vlastné zdroje (rozpočet obce),
- štátne dotácie z účelových fondov (Environmentálny fond, ŠFRB),
- fondy EÚ,
- financovanie z národných projektov (Úrady práce, soc. vecí a rodiny),
- rozpočet Prešovského samosprávneho kraja,
- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia).

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska, či iných štátov. Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov.

Obec môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka

b) a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Celkovou sumou dlhu obce sa na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty.

Ďalej sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu.

Operačné programy a riadiaci orgán:

1. Výskum a inovácie MŠVVŠ SR
2. Integrovaná infraštruktúra MDVRR SR
3. Ľudské zdroje MPSVR SR
4. Kvalita životného prostredia MŽP SR
5. Integrovaný regionálny operačný program MPRV SR
6. Efektívna verejná správa MV SR
7. Technická pomoc ÚV SR
8. Program rozvoja vidieka MPRV SR
9. Rybné hospodárstvo MPRV SR
10. Programy Európskej územnej spolupráce

5. Záver

Dokument PSHR obce Krásna Lúka je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Tento programovací dokument bol spracovaný ako nosný a kľúčový dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce až do roku 2022.

Z hľadiska štruktúry PSHR obce Krásna Lúka je rozčlenený na 5 kľúčových častí:

- v prvej časti je podrobne analyzovaný reálny stav jednotlivých oblastí územia obce,
- druhá časť je strategická, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- tretia časť je programová časť, ktorá obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- štvrtá časť je realizačná časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce; táto časť obsahuje aj akčný plán rozvoja obce na obdobie 2015-2020,
- posledná časť je finančná časť, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít programu rozvoja obce.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je v prípade malých obcí finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy. Schválený PSHR obce Krásna Lúka je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť.

PSHR obce Krásna Lúka schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Krásnej Lúke.

Monitorovanie a hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce realizuje starosta a Obecné zastupiteľstvo obce Krásna Lúka.

Predmetný PSHR obce Krásna Lúka bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 03.06.2016 uznesením Obecného zastupiteľstva obce Krásna Lúka č. 119.

V Krásnej Lúke dňa: 06.06.2016

Štefan Bujňák
starosta